

ULUSAL FINDIK ÇALIŞTAYI
11-12 NİSAN 2019/ ORDU
SONUÇ BİLDİRGESİ

“Fındık bahçeleri yaşlandı”

- Özellikle Doğu Karadeniz bölgesinde yer alan bahçelerde yaşlılık söz konusudur. Yenileme ve gençleştirme faaliyetlerine önem verilmeli, ekonomik ömrünü yitirmiş bahçeler belirli bir plan dâhilinde yeniden dikilmelidir. Bahçe yenilemeleri tespit ve planlaması, üniversiteler, araştırma enstitüleri tarım ve orman il müdürlükleri koordinasyonunda yapılmalıdır.

“Bahçe bakımları yetersiz”

- Mevcut fındık bahçelerinde üreticilerin önemli bir kısmının üretim bölgesi dışında yaşamasından dolayı bahçe bakım hizmetleri yeterince yerine getirilmemektedir. Fındıkta bakım, verimi etkileyen en önemli unsurlardan biridir. Bu nedenle bakım hizmetlerinin profesyonel bahçe bakım şirketleri tarafından yerine getirilmesi için BÜGEM, TRGM tarafından gerekli çalışmaların en kısa sürede yapılması gerekmektedir.

- Fındıkta verim ve kaliteyi artırmak için budama, gübreleme, yabancı ot, hastalık ve zararlılarla mücadele, hasat ve hasat sonrası işlemlerle ilgili Tarım ve Orman İl ve İlçe Müdürlükleri, Ziraat Odaları ve Üniversiteler gerekli eğitimleri vermelidir. Tarım ve Orman Bakanlığı ve üniversiteler koordinasyonunda izlenebilirlik ve sürekli eğitim merkezleri oluşturulmalıdır.

“Alan bazlı destek sistemi değiştirilmelidir”

- Alan bazlı destekleme sistemi fındıkta verimliliği arttırmamıştır. Alternatif destekleme sistemleri uygulanabilir. Eğer alan bazlı destekleme devam edecekse bu sistemden kesilecek cüzi bir fon (yüzde 10), verim ve kalitenin artırılmasına yönelik olarak demonstrasyon amaçlı model bahçelerin oluşturulmasında kullanılmalıdır.

“Depolama sağlıklı yapılmalıdır”

- TMO koordinesinde en kısa sürede fındıkta mevcut depo kapasitesi ile il bazında depolama tesis ihtiyacının tespitinin yapılması gerekmektedir.

- Ürün kayıplarını en aza indirmek için depo standartları (sıcaklık, nem, oksijen düzeyi) belirlenmeli ve bu asgari standartlar fiili alım yapan herkes için zorunlu hale getirilmelidir.

- Fındıkta mevcut depoların yanında “stratejik depolama” tesislerinin kurulması, böylelikle ülke içerisinde ve uluslararası piyasalarda bir arz talep istikrarının sağlanması gerekmektedir.

- Lisanslı depoculuk destekleri sanayici ve tüccar lehine de genişletilmelidir. Ayrıca üreticinin ELÜS kapsamında krediye kolay ulaşımı sağlanmalıdır.

- Depolarda bulunan fındıklarda kayıpları önlemek için iyi tarım uygulamalarının devreye sokulması pazarlama açısından avantaj sağlayacaktır.

- Fındıkta adi depolama yapılan depolarda ortaya çıkan ürün kayıplarının önlenmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı koordinasyonunda TMO, üniversiteler, ve sivil toplum örgütleriyle birlikte bir proje yürütülmelidir.

“Devletin fındık politikası uzun vadeli olmalıdır”

- Türkiye'nin izin verilen ve izin verilmeyen alanlardaki toplam fındık üretimiyle ancak iç tüketim ve ihracat karşılanabildiğinden, fındık üretimine izin verilmeyen mevzuatın (2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı) değiştirilerek halen fındık dikili alanların tamamında fındık üretimine izin verilmelidir.

- Devlet, fındık politikasını uzun dönemli olarak belirlemeli ve Mayıs sonu-Haziran başında müdahale alım fiyatını kamuoyuna duyurmalıdır. Fındık üretim maliyeti bölgeye göre, müdahale fiyatı ise kaliteye göre belirlenmelidir. Devletin fındık piyasasına müdahale etmemesi (fındık fiyatlarının piyasada oluşması), eğer müdahale edecekse de müdahale alım fiyatları piyasa koşullarını akamete uğratmayacak şekilde belirlenmelidir.

- Alan bazlı verilen desteklerin yerine ‘fındık bahçelerinin gençleştirilmesi, standart bahçelerin tesisi, verim ve kalitenin artırılması, toprak ve çevrenin korunması, çiftçinin örgütlenmesi, fındığın örgütler vasıtasıyla pazarlanması vb şartları yerine getirecek gerçek üreticilere tatminkâr bir yeni destekleme sistemine' geçilmelidir.

- Fındığın rekabet koşullarında alınıp-satılacağı fındık ihtisas borsasının uygun bölge veya bölgelerde kurulması ve ürünlerin uygun koşullarda depolanıp piyasa istikrarına katkı sağlanmalıdır.

- İhracatta yaşanan en önemli sorunlardan biri olan Aflatoksinin önlenmesi için erken hasadın önüne geçilmesi, kurutma tesislerinin yaygınlaştırılması ve fındığın bu tesislerde kurutulması sağlanmalıdır.

“Üretim toplulaştırılmalı, arazi bankacılığı kurulmalıdır”

- Üretim toplulaştırması için gerekli adımların atılması, ekonomik işletme büyüklüğünün oluşturulması gerekmektedir. Bu nedenle arazi bankacılığı sistemi kurulmalı, sözleşmeli üretim ve arazi kiralama uygulaması yaygınlaştırılmalı, üretici örgütleri aktif hale getirilmelidir.

- Fındık AR-GE projelerinin yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesi için finansal ve mevzuat açısından kamu desteğinin ve kamu-özel iş birliğinin artırılması gerekmektedir.

- Lisanslı depoculuk kapasitesinin artırılması, yaygınlaştırılması ve ürün ihtisas borsasının aktif hale getirilmesi zorunludur.”